

nemudoma gredó Bazelčanom na pomoč. Ko so bili meščani še vsi zbegani in preplašeni, prišlo jim je 400 avstrijskih podložnikov pomagat; pripeljali in prinesli so s seboj živeža, lesa in denarja. Potem so jeli podirati poškodovana poslopja, kakor je ukazal Albreht. Slednjič je dal plemeniti vladar na svoje stroške sezidati poslopja v Kovaških ulicah od Renskega mostu do Žitnega trga.

Z neizbrisnimi črkami je zapisano v zgodovini blago ravnanje vrlega Albrehta, ki je tako plemenito lajšal bedo ponesrečencem po potresu. Poleg imena Albrehtovega bode pa imenovala zgodovina ime viteškega našega cesarja Franca Jožefa I. — Ljubljano, glavno mesto Kranjske in središče slovenskih pokrajin, je zadela 14. malega travna t. l. nesreča, podobna oni v Bazelu, vendar — hvala Bogu — ne tako huda. Potres je uničil veliko poslopij, nesrečnih storil premnogo družin. Naš presvitli cesar je prvi poslal 10.000 gld. podpore Ljubljančanom in 5000 gld. okoličanom. Pa to še ni bilo dovolj Njegovi očetovski ljubezni. V svoji veliki naklonjenosti do zvestih podložnikov je 7. maja sam prišel v Ljubljano, tolažit nesrečne meščane in navdajat jih z novim upom. Hvaležni slovenski narod nikdar ne bo pozabil, da je ob veliki nesreči presvitli vladar v Ljubljani sam tolažil z lajšajočimi besedami ubogega bolnika v bolnišnici, da je dobrotljivo pogledal v kuhinje, ki jih je ustanovila krščanska ljubezen revežem, in da je v potrta srca vdihnil nove upe in nove nade.

Mrtvaška glava.

(Po národní pripovedki zložil Gr. Gornik.)

Podé se pod nebom oblaki,
Viharji po zemlji bucé,
Z gradu odmeva pesen,
Z gradu se okna bliščé.

„Pozdravljam te, družba vesela,
Pozdravljam, prijatelji vas,
Da gostov obišče jo mnogo,
Odlike je hiši izraz.

Ko glave štejem drage,
Med njimi le jednega ni,
Ki v gôsti sem vabil ga davi, —
Le to mi veselje kali.

Saj veste, tam v gozdu samotnem
Stoji razrušeni hram,
Pravljica golči, da pred leti
Puščavnik prebival je tam.

Privlekla mrtvaško glavo
Iz koče je jata psov,
Ko jezdil po gozdu sem davi,
Ko jezdil sem davi na lov:

„Gotovo si žejna in gladna,
Proseč zastavljaš mi pot,
Pa pridi drevi mi v gôsti,
Tam čaka te hleb in sod.

Če v grobu ni meje življenju,
Na grad mi pridi zvečer,
Tam čaka te družba vesela,
Na svetu ni take nikjer!“

Takó sem, prijatelji, vabil, —
Takó sem vabil zaman,
Ker v grobu je meja življenju,
Ker meja le grob je hladan!“

A čuj bobneče grmenje,
Na nebu bliski goré,
In skozi okna visoka
Mrtvaške se glave režé.

Utihne ženek kozarcev,
Utihne pevcev glas,
V dvorano stopi starček,
Oj starček sivih las.

Na stol grajščak omahne,
Kot zid mu je bled obraz,
Ježé lasjé se gostom,
Preleta jih strah in mraz

„Zakaj, grajščak, trepečeš?
Saj vabil na grad si me svoj.
Če v grobu ni meje življenju,
Pogledat idi z menoj!“

Za starčkom zaprô se vrata,
Ugasne na nebu blisk,
Utihne bobneče grmenje,
Utihne viharjev pisk.

Vesel, vesel na gradu
Odahne gost se vsak,
Odahne za grôzo se novo,
Mej njimi je mrtev grajščak.

Rešeni ujetnik.*)

Serepec Bolfenk, baš sedem že let
Vzdihuje v Istambula ječi globoki;
Zvenél mu na licih mladosti je cvet,
Okovi uklepajo nogi in roki.

Priyró iz očij mu pekoče solzé,
Pred duhom odpirajo prošli se dnovi;
In votlo prošnje ujetnika zvené,
Kot bili duhov bi skrivnostni glasovi:

„Kje časi minuli, domovja kje raj?
Kje rodna mi Štajerska zemlja je krasna?
Vrnite se časi, vrnite nazaj,
Da vidim te zopet, deželica jasna!

V zelenih ravnéh sem prepeval otrok,
Poprej svečeniška me krila je halja;
Oči zdaj zataplja solzá mi potók,
Od doma zdaj loči brezmejna me dalja.

Opraviti ménil Gospodu sem dar —
Kar Turčin pridére v deželo pokojno.
Na boj je poklical i mene vladar —
Ujet pa zapustil ravnino sem bojno.

Po hiši Gospodnji moj duh hrepení,
In srce po domu let sedem vzdihuje;
A nični so upi, pomoči le ni,
Prošnjâ koprnečih mi nihče ne čuje.

Marija iz Ruš, ti jedina pomoč
Bilâ kristijanov vsekdar si rešnica,
O, reši me, stêri okove čez noč,
Rešnica, ti solzna otêri mi lica.

In da oprostiš me teh turških vezij
In da me privedeš v domovje zeleno,
Kot hlapec Gospodov ti služim vse dni,
Naj moje življenje ti bo posvečeno!“

Onemel še zadnjega vzdihâ ni glas,
Kar stresejo votlo se ječe zidovi;
Slobode zasi je ujetniku kras,
Namah mi odpadejo teški okovi.

Na zemljo domačo ujetnik dospè,
Domače spet gleda ravni zaželene;
In sloboden v Rušah Marijo spet zrè,
Prinese ji v hvalo okove jeklene.

In služi ji v Rušah poslej svečenik,
Saj Ona otela iz turške ga sile —
Okovi so čudeža tega pomnik,
Pomnik so usmiljenja Deve premile.

Angelar Zdénčan.

*) Primeri Slov. Večernice 1894, str. 49.

